

Motion till riksdagen  
2009/10:So661

av Björn von Sydow m.fl. (s)

## Ett Sverige

### Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om investeringar i våra seniorer.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en arbetsmarknad som tillvaratar erfarenhet och kompetens.<sup>1</sup>
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om äldreomsorgen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om investeringar i kompetensutveckling för personal inom omsorgen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fler boendeformer för seniorer.

**Fel! Okänt namn på**

<sup>1</sup> Yrkande 2 hänvisat till AU.

## Som senior vill du delta i samhället

Stockholmarna lever inte bara längre utan blir även allt friskare. Det ställer nya krav på ett samhälle som är rustat för att möjliggöra att äldre som vill vara kvar i arbetslivet kan vara det, men också ha en mer aktiv fritid och ett brett samhällsengagemang. Att kunna kombinera aktiv fritid med arbete borde för många redan idag vara en möjlighet, men nyttjas tyvärr inte av många arbetsgivare. Det handlar om en förändrad syn på service och stöd men också på hur vi väljer att se äldre som aktiva medborgare. En av hörnstenarna i livskvaliteten är att ha möjlighet till en social samvaro, och då inte bara med den närmaste familjen. Ett värdigt åldrande kräver en rad förändringar. Det handlar om att bli tagen på allvar, om att bli lyssnad till och få vara fullvärdiga och behövda medborgare.

Sverige behöver en ny syn på äldres arbete och pensionering. För många seniorer kan det ha stor betydelse att arbeta tillfälligt under tider som man själv väljer. Attraktiva arbetsgivare kan då locka till sig seniormedarbetare/välfärdsproffs för enskilda projekt eller under perioder med hög arbetsbelastning. Samtidigt har inte alla idag möjlighet att arbeta fram till pensionsåldern eftersom de slits ut eller tvingas till arbetslöshet i förtid. Vi behöver därför ett system där erfarna anställda utbildas till mentorer för yngre och nyanställda. Vi behöver tuffare tag mot diskrimineringen av äldre på arbetsmarknaden.

## Stärk kvaliteten i äldreomsorgen med högre personaltäthet

Beklagligtvis upplever många att de inte tas på allvar av samhället när de kommer till den punkten i livet när de känner behovet av hjälp och stöd. Av Socialstyrelsens äldreguide kan vi konstatera att flertalet Stockholmskommuner har en markant lägre personaltäthet i äldreboenden och korttidsboenden än vad som gäller för riksgenomsnittet. De borgerligt styrda kommunerna Stockholms stad, Nacka, Värmdö och Järfälla är de kommuner i länet som det står sämst till i. Även inom Stockholms stad ser vi stora skillnader på personaltätheten där stadsdelar som Hässelby-Vällingby och Hägersten-Liljeholmen har en extremt låg personaltäthet.

En generellt sett högre personaltäthet ser vi i flera av de socialdemokratiskt styrda kommunerna, som Botkyrka, Upplands-Bro, Sigtuna och Södertälje. Att på ålderns höst få betala kommunala skattesänkningar med låg personaltäthet är oacceptabelt. Vi vill istället ha en politik som fokuserar på en äldreomsorg med hög kvalitet och hög personaltäthet. Vi måste helt enkelt se till så att antalet händer i omsorgen ökar.

Invandringen gör att vi på samma sätt får allt fler äldre som behöver äldreomsorg på sitt eget hemspråk. Idag är det få kommuner som erbjuder detta. Oftast är det enskilda initiativ eller privata vårdföretag som kan erbjuda denna

**Fel! Okänt namn på**

service. Vi anser att möjligheten att få omsorg på eget hemspråk ska vara en rättighet.

## En huvudman för hemsjukvård och äldreomsorg

I Stockholm har vi haft flera exempel där äldre har hamnat mellan stolarna när det gäller hemsjukvården och äldreomsorgen. Det delade huvudmannaskapet mellan landsting och kommuner har medfört att äldre inte fått den hemsjukvård de har rätt till exempelvis efter en sjukhusvistelse. Ett samlat ansvar för hemsjukvården och äldreomsorgen skulle öka kvaliteten i omsorgen.

## Ökat självbestämmande – rätt till hemtjänst utan biståndsbedömning

I Stockholms län finns idag drygt över 27 000 äldre som har hemtjänst. De flesta av dem är nog väldigt nöjda med den service som ges men samtidigt fyller den inte alltid de behov som den enskilde har. Möjlighet att själv bestämma över sitt liv får inte vara avhängigt av ålder. Att man behöver hjälp med en del saker betyder inte att man inte själv kan styra sitt liv. Hemtjänsten måste bli mer flexibel och utgå från individens behov. Principen att var och en själv bestämmer över sin egen vardag måste vara vägledande i äldreomsorgen. En dag vill man ha hjälp att handla eller duscha, en annan dag vill man gå en promenad eller få hjälp med att sätta upp nya gardiner.

## Investeringar i personalen är en nyckel till framgång

Vi socialdemokrater ser satsningar på personalen inom hemtjänsten som en av nyckelåtgärderna för att öka kvaliteten inom äldreomsorgen. När man väl förklarar hur man vill bli duschad och hur man vill ha bäddat så vill man slippa förklara det om och om igen för idel nya människor, och man vill känna igen den som kommer hem och öppnar dörren med egen nyckel. För att det ska bli möjligt krävs satsningar på personalens kompetens, fler fasta heltidstjänster och högre lön.

Den borgerliga regeringen har svikit när det gäller investeringar i personalens kompetensutveckling. I ett läge med ett stort framtida rekryteringsbehov och där många anställda i äldreomsorgen idag helt saknar vårdutbildning väljer regeringen att stänga vägarna till kompetensutveckling och utbildning. Det är en politik som inte håller för framtiden.

Vi vill fortsätta satsningen på Kompetensstegen för välfärdsproffsen.

## Det behövs fler seniorbostäder och trygghetsboenden i Stockholmsregionen

Andelen äldre ökar stadigt i Stockholmsregionen. Det finns idag drygt över 280 000 personer över 65 år i Stockholms län. Enligt en Temoundersökning som Röda Korset gjort är 44 procent av alla över 65 år ensamstående. Trots att många äldre är aktiva och har ett stort socialt nätverk är ensamheten ett stort problem.

Vi behöver därför utveckla servicen för de äldre genom att bygga trygghetsboenden som har en god tillgänglighet, tillgång till gemensamhetslokaler, servicevärdinna/-värd eller motsvarande och trygghetslarm. Det gör att tryggheten ökar för dem som vill bo kvar i sin bostad.

Att fler som vill kan bo kvar hemma är en bra utveckling, men den dag man inte klarar av att bo hemma ska man ha en möjlighet till plats på ett särskilt boende. Stockholmsregionen där antalet äldre ökar kräver därför fler former av boenden som är anpassade för äldre. Redan nu är det en brist på seniorboenden i nästan samtliga kommuner. Regeringens bidrag räcker inte för att lösa den akuta bristen på särskilt boende. Utbyggnad av särskilt boende men också av mellanformer, t.ex. seniorboende, måste öka kraftigt om de äldre i Stockholm ska kunna åldras på ett värdigt sätt. Vi anser att regeringen bör stimulera ett ökande bostadsbyggande av seniorlägenheter och särskilda boendeformer.

Bostadspolitiken i Stockholmsregionen går i motsatt riktning. Utförsäljningen av allmännyttan innebär i praktiken att antalet lägenheter som skulle kunna fungera som seniorlägenheter blir färre. Utförsäljningspolitiken skapar också en ökad otrygghet. Äldre är mindre angelägna att köpa sin lägenhet men upplever att boendet blir otryggare när de riskerar att bli hyresgäst hos sina grannar. Istället för en utförsäljningspolitik behövs ett mer utvecklat samarbete mellan kommunerna i regionen för att kunna erbjuda äldre bra funktionella bostäder. Att inrätta en gemensam kommunal äldrebostadsförmedling i länet skulle öka möjligheterna att byta till en mer anpassad bostad, eller en bostad närmare anhöriga.

Även regeringens förändring av fastighetsskatten med införande av ett tak för uppskovsbelopp och en retroaktiv ränta på uppskovsbeloppet, flyttskatt, innebär att många äldre drar sig för att sälja sitt hus för att skaffa sig ett bekvämare och ett mer anpassat boende. Det har medfört en sämre rörlighet på bostadsmarknaden men också en risk för kraftigt ökade hemtjänstkostnader.

Regeringens politik går åt fel håll. Tre år med en borgerlig regering och ett borgerligt styre i många av länets kommuner och i landstinget ger en klar bild att äldre medborgare får betala skattesänkningar med högre skatt och sämre kvalitet i vården. Den visar också på en stor orättvisa mellan löntagare och pensionärer. Som det är idag betalar en medelpensionär drygt 700 kronor mer i skatt per månad, det vill säga cirka 8 400 kronor per år, än en löntagare med samma inkomst. I regeringens budgetproposition föreslår regeringen att skatten sänks för dem som har ålderspension. Förslaget innebär att den som har en genomsnittlig inkomstpension, cirka 150 000 kronor per år, får skatten sänkt med drygt 150 kronor per månad.

**Fel! Okänt namn på**

Men regeringens förslag ger bara en liten del av vad pensionärerna behöver för att hämta igen vad de har förlorat och vad de kommer att förlora framöver. För trots skattesänkningen får genomsnittspensionären mindre kvar i plånboken nästa år. Detta som ett resultat av att bromsen i pensionsystemet slår till 2010. Så klyftan och ojämställdheten mellan seniorer och löntagare fortsätter att öka.

För oss är det självklart att med hjälp av politiska krav och reformer förändra samhället så att alla kan åldras i trygghet och att vi får det bästa landet att åldras i. Resurserna ska fördelas så att de med störst behov får mest. Den borgerliga regeringen och de moderatstyrda kommunerna i Stockholmsregionen har en annan prioritering och sätter skattesänkningar före satsningar på de äldre, vilket vi inte kan acceptera.

Stockholm den 5 oktober 2009

*Björn von Sydow (s)*

*Bosse Ringholm (s)*

*Sylvia Lindgren (s)*

*Christina Axelsson (s)*